

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי חיים דוד דוקטור מפיטערקוב זצוק"ל תלמיד הרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב זצוק"ל נסתלק כ' שבט (תרי"ח)

בתחילה היה רבינו מפורסם כד"ר ברנד, מהרופאים המפורסמים בפולין, ואף שימש כרופאו הפרטי של המלך הפולני סטניסלב אוגוסט, ורופאו הפרטי של המלך הפרוסי וילהלם השני, והיה רחוק מיהדות, והתנהג כאחד האצילים הפולניים.

פעם באמצע השיעור שאל הרבי הקדוש מסוכטשוב בעל האבני נזר זצוק"ל לבחורים, האם אתם יודעים איך נתקרב רבינו לתשובה, עד שהפך לאחד מצדיקי וגדולי הדור. וסיפר להם דמעשה שהיה כך היה:

פעם אחת הגיע אליו חולה מסוכן לדרוש בעצתו, שמייעצים לו לנסוע למרחץ חמין, אולי על ידי זה יזכה לרפואה, אך הד"ר לא הסכים לזה וקבע שהוא חולה מסוכן, ואם ילך למרחץ לא יחזור לביתו בחיים רח"ל. אמנם החולה שכבר התייאש מחייו לא השיג על זה ונסע למרחץ, אולם הרופאים שנכחו שם במקום גירשו אותו ואמרו לו שהוא מסוכן מאד, והוא רק מסכן את מצבו בזה.

בלית ברירה נסע לביתו, באמצע הדרך עבר דרך העיר לעלוב. ונכנס אל הרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב זצוק"ל, ושפך לפניו את מר לבו, איך שהרופאים התייאשו ממנו. הרבי הרגיע אותו והושיט לו י"ש ואמר לו לשתות לחיים, לאחר מכן נתן לו חתיכת גבינה לטעום, ואמר לו שילך לישון ולא ישיג על דברי הרופאים, כי שטותים הם דבורים. היהודי עשה כן, הוא ישן כל הלילה בשלום, ובבוקר קם בריא אולם! הוא לקח ברכת הפרידה מהרבי, ונסע לביתו דרך פיטערקוב, וביקר שוב אצל הד"ר ברנד.

ויהי כאשר ראה אותו ואת פניו המאירים נתבהל מאד, הוא ביקר את גופו וראה שהוא בריא כאחד האדם. ויתמה מאד והפציר בו שיספר לו כל מה שעבר עליו. וסיפר לו, שגם הרופאים במרחץ אמרו לו שהוא חולה מסוכן ואין לו תקוה, אך בדרך חזרתו עבר דרך לעלוב, וסיפר להרבי מלעלוב כל צרתו, והרבי צוה לו לשתות י"ש וגבינה, ומיד נתרפא.

כששמע הד"ר כך הוא ממש נשתומם מרוב תמהון, וכמעט יצא נשמתו מרוב פחד. ואמר לו, איש כזה שיכול לרפאות את החולה בסם המות, אני מוכרח להכיר, כי י"ש וגבינה הוא ממש סם המות למי שחולה על הקיבה. ואכן נסע ללעלוב להרבי, והרבי מלעלוב פעל אצלו שיחזור בתשובה, עד שנעשה גדול בישראל.

וסיים הרבי האבני נזר ואמר לבחורים, הוא נהיה לא סתם גדול בישראל, רק גדול הגדול שבישראל, ושיבח אותו מאד, שגם לאחר מכן המשיך להיות רופא, אך כשטיפל באשה היה עיניו מכוסים. והרבי האבני נזר אמר, שכל המופת שפעל הרבי מלעלוב לחולה היה כדי לקרב אליו את רבינו ולעשותו צדיק גמור.

העצה להיושע בזרע של קיימא

המבקש רחמים על חבירו הוא נענה תחילה

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ק צב), כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה. מרן בעל הברכת מרדכי ראש ישיבת עטרת ישראל, רבינו הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל, סיפר סיפור מרטיט ששמע מפי בעל המעשה בעצמו.

היה זה באחד הפעמים כשראש הישיבה ביקר בחוץ לארץ, הוא שמע על זוג שהיה ידוע שהם כבר שנים רבות חשוכי בנים לא עלינו, וברוך השם עתה זכו סוף סוף בדרך פלא להיושע בבן זכר, והדבר היה לשיחת היום בכל העיר. הראש ישיבה נפגש עם אבי הבן, ובידך אותו ברכת מזל טוב במאור פנים ובשמחה עצומה.

באותו מעמד סיפר אבי הבן המאושר לראש ישיבה כיצד זכה לישועה הפלאית: במשך שנים רבות הוא ואשתו שפכו שיח לפני בורא כל עולמים מדי יום ביומו, שיזכו בקרוב לזרע של קיימא, אך לדאבונם שערי שמים ננעלו בפניהם, ותפילותיהם לא עשו פרי, כך עבר עוד ועוד שנה ועדיין לא נושעו.

בצר לו הוא פנה אל רבו וסיפר לו בבכי תמרומים, שזה כבר שנים רבות מאד אחרי נישואיו, ועדיין לא זכה לחבוק פרי בטן, והוא מבקש ברכה ועצה מהרב להיפקד בקרוב ממש בזרע של קיימא, כי כבר פקעה כח סבלנותו, ואינו יכול לסבול עוד צרתו הגדולה. במקום נוכחו עוד אנשים שהגיעו לקבל ברכה ועצה מהרב. אמר לו הרב בלחש, אני רוצה להגיד לך איזה דבר ביחידות, בארבע עינים, תעשה לי טובה, תחכה כאן עד שכל הקהל יתפזר.

כמובן שהאיש ציית לדבריו, וחיכה עד שכל הנוכחים נזבו את החדר, ואז כשנשארו בחדר רק הוא והרב, פרץ גם הרב בבכי סוער וסיפר לו בצער, שגם הבן שלו נקלע לאותו צרה, זה כבר שנים ארוכות אחרי נישואיו ועדיין לא נושע בבנים, וגם עבורו ננעלו שערי שמים, ותפילותיו הרבות עוד לא נשאו פרי.

אני מבקש ממך בקשה אישית - אמר לו הרב, הנה חז"ל הבטיחו לנו בהבטחה גמורה, שהמתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה, לכן מעתה והלאה תפסיק להתפלל עליך! תתחיל להתפלל רק על הבן שלי ואשתו, שהם יפקדו בזרע של קיימא. כמו כן אני יבקש מבני, שיפסיק גם הוא להתפלל על עצמו, ומעתה והלאה יתפלל רק עליך ועל אשתך שיפקדו בקרוב בזרע של קיימא.

הרב לא חיכה הרבה, עוד באותו מעמד הוא הזמין את בנו שיגיע אליו בדחיפות, כשהבן הגיע סיפר לו הרב את הכל, ואמר לאיש שימסור לבנו את שמו ושם אשתו, אחר כך אמר לבנו, שימסור את שמו ואת שם אשתו לאיש הזה.

והרב אמר, עכשיו נאמר שלשנתו ביחד את הלשון של חז"ל, כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה.

ואכן מאותו יום והלאה התחיל כל אחד מהם להתפלל רק על השני, ולא על עצמו. ואז קרה הפלא הגדול, שניהם נפקדו באותה שנה בזרע של קיימא, והילדים בשתי המשפחות נולדו באותו יום ממש!

האש קודש של כל יהודי מתלבה בכח הצדיק ובכח הרבים

היום בהכנת השיעור מצאתי ווארט כל כך נפלא, מהרבי הקדוש הישועות משה מוויניץ זצוק"ל, על הדף היומי שלמדנו, וזה ממש בבחינת "הוא היה אומר", הרבי מה שהיה מהותו, זהו מה שהוא אמר.

וכך אמר הרבי בשם זקנו הרבי הקדוש בעל האמרי נועם מדז"קוב זצוק"ל, על המשנה (ב"ק נט): **בא אחר וליבה המלכה חייב, ליבתה הרוח כולן פטוין**. ומבאר הרבי האמרי נועם דבר נורא, כל יהודי יש לו ניצוץ של חמימות, ניצוץ של אש קודש, אבל מה, החמימות מכוסה באפר. מהו העצה לכך, **בא אחר וליבה**, דער הייליגער צדיק - הצדיק יכול ללבות את הניצוץ של החמימות שיש לכל יהודי. **ליבתה הרוח**, אפשר להלהיב נפש שפלה, על ידי **רוח** - הרוח ממלא [כח הדיבור] שיש באדם, כשדיבורי קודש של תורה ותפילה הם מתוך התלהבות, מתלבה באדם אש הקודש שבקרבו.

הוסיף על זה הרבי הישועות משה, לפעמים רואים שתי אנשים בבית הכנסת, לכאורה שתיים מתפללים, אבל זה שתי סוגי תפילות, הנוסח שוה, אך האחד מתפלל באמת, הוא מתרומם עד כלות הנפש, הוא לא רץ הביתה מיד אחרי התפילה, הוא מרוצה שהוא התפלל, זה עושה לו טוב, ואילו השני רק אומר את הדיבורים של התפילה ואינו מרגיש שום התרוממות, הוא לא יכול להלהיב עצמו להקדוש ברוך הוא, מהו העצה לזה, **בא אחר וליבה**, הצדיק מלהיב נפשות ישראל.

והרבי הישועות משה הוסיף, שלא רק הצדיק יש לו כח זה, רק בכל פעם חושף את מתאספים לשבת ביחד, יש בכוחם ללבות אחד את השני להתחמם באש הקודש שיש בכל אחד ואחד. והו **ליבתה הרוח** - **כולן**, כשכולם מתאספים כאחד, יש בכוחם ללבות את האש קודש שיש בתוך כל אחד ואחד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף ס, כ' טבת תשפ"ד)

שמע
מפי בעל
המעשה
בעצמו

ביום שיש ערב שבת פרשת וישלח, זכרתי ווארט על הפרשה, ולא זכרתי אם זה ווארט שבורא עולם האיר לי בעבר, או שזה ווארט שראיתי כתוב בספרי החסידות. יידי נפשי, יין בן יין, מזכה הרבים, רבי ישראל רכניצר שליט"א, הזכיר לי שהווארט הוא מסניגורן של ישראל, מרן הקדושת לוי בפרשת וישלח. וכך אומר מרן הקדושת לוי על הפסוק (בראשית לב, יב) **הצילני נא מיד אחי מיד עשו**, שלפעמים היצר הרע מתחפש לאח, אח מאד מאד אהוב, הוא מאד מאד דואג לך, ועל זה ביקש יעקב אבינו, **הצילני נא מיד אחי מיד עשו**, שהיצר הרע לא יבוא אלי בתחפושת שהוא אח שלי, הוא רוצה להפיל אותי עד הדייטא התחתונה, והוא עושה איזה תחפושת כאילו הוא אח אהוב ומסור. בשבת קדש פרשת וישלח י"ט כסלו, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא כהוספה לדברי הקדושת לוי, על הפסוק (בראשית לב, יח-יט), **ויצו את הראשון לאמר כי יפגשך עשו אחי ושאלך לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך, ואמרת לעבדך ליעקב**. חשבתי לפרש על אותו דרך, **כי יפגשך עשו אחי**, היצר הרע שהוא בא אליך בתחפושת של אחי, פוגש אותך ושואל אותך, **למי אתה למי אתה שייך, ואנה תלך**, לאן אתה הולך, של מי הם כל הדברים האלה **ולמי אלה לפניך, ואמרת**, תגיד לו ליצר הרע, **לעבדך ליעקב**, אני קשור לאבות הקדושים, ליעקב אבינו מידת התפארת, ואני לא מעוניין בדידים נוספים כמך. במוצאי שבת פתחתי עוד פעם את הספר קדושת לוי, כדי לראות בפנים את הווארט על הפסוק **הצילני נא מיד אחי מיד עשו**, ומצאתי שהוא כתוב שטיקל גם על פסוק זה, **כי יפגשך עשו אחי ושאלך לאמר למי אתה**, הקדושת לוי מבאר את הפסוק בצורה שונה, אבל יש בשטיקל תורה של הקדושת לוי, משהו דומה לווארט שבורא עולם האיר לי בשבת. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף ל, כ' כסלו תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר ממעלין שליט"א

במדרש תנחומא בפרשת בשלח (י) מובא לשון, שצדיק אחד לפניו שקול כנגד כל העולם. זכיתי לראשונה ביומא דהילולא קדישא של קדוש עליון, פועל ישועות בקרב הארץ, מרן רבי שלום משאץ זצוק"ל, להשתתף בטיש של נכדו, הוד כבוד קדושת מרן הרבי ממעלין שליט"א. הרבי שממקום מושבו באשדוד באליינט די וועלט - מאיר את העולם בספריו, בורא עולם נתן לתושבי אשדוד מתנה טובה, כפי פון די פריענדיגע דורות - רבי מדורות שעברו. רציתי כבר בחנוכה לזכות לבוא לרבי שליט"א, ולא עלה ביד, השתוקקות זה דבר מאד מאד חשוב. שוה לבוא לאשדוד רק בשביל השלום עליכם שהרבי מקבל כל יהודי שנברא בצלם. הרבי בטיש בתורה פותח בברכות לעם ישראל, שזכותו של הצדיק הקדוש יגן על כולנו, ושכולם יושעו בכל הישועות בכלל ובפרט. הרבי מספר על פרק שירה שארבע חלקים של הספר של הסבא קדישא 'דעת שלום' הוא על פרק שירה, שכידוע הרבי רבי שלום משאץ פער בשירות ותשבחות לבורא עולם. כידוע השציון של הרבי הקדוש רבי שלום משאץ הוא כלשון הגמרא בברכות (לא). תלפיות, תל שהכל פונים אליו, אנשים מכל העולם מגיעים ללונדון, חלקם אפילו לא נכנסים לעיר, באים משדה התעופה הישר לבית החיים, מתפללים, מקבלים על עצמם קבלה טובה, וחוזרים הביתה עם הישועה ביד. זכיתי לשבת בטיש ליד בנו יקירו של הרבי שליט"א, הגאון הרב שלום מוסקוביץ שליט"א, וליד חתנו הגאון הרב חיים מאיר רוקח שליט"א, נכדו של מנהיג ישראל, המנורה הטהורה, מרן הרבי מבעלזא שליט"א. והוא אומר לי שזכיתי לנשיאות חן מיוחדת אצל הסבא מרן הרבי מבעלזא שליט"א, התרגשתי מאד, זה הזכיר לי את יום הברית של הרב חיים מאיר ביום ב' אלול שנת תשס"א, היה זה ביומא דהילולא קדישא של מרן הרבי הקדוש בעל הדמשק אליעזר מויזניץ זצוק"ל, ובאותו יום בלילה היה החתונה של הרב הצדיק ראש מכוון דבר חיים, רבי חיים מרדכי אשכנזי שליט"א, נכדו חביבו של מורי ורבי אביהם של ישראל מרן הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, ומרן הרבי הקדוש בעל הישועות משה מויזניץ זצוק"ל. מספר לי ראש ישיבת נדבורנה, חתנא דבי נשיאה, הגאון הצדיק רבי שלום אהרן אשכנזי שליט"א, שפוסק הדור בעל שבט הלוי זצוק"ל, היה בחופה, והוא אמר בזה הלשון, לידידו מנוער הגאון הצדיק גאב"ד מעלברון רבי אלימלך אשכנזי זצוק"ל, "היום הוא יום הולדת שלי של גיל שמונים ושמונה". הם למדו ביחד בצוותא אצל הרבי של כולנו, ראש ישיבת חכמי לובלין, מייסד לימוד הדף היומי, מרן רבי מאיר שפירא זצוק"ל. הסנדק אצל הגאון רבי חיים מאיר, היה הסבא הרבי הקדוש מרן הישועות משה מויזניץ זצוק"ל, וזה היה הסנדקאות האחרונה שהרבי הישועות משה היה בבעלזא. מסתיים הטיש, אני זוכה ללוות את הרבי ממעלין שליט"א לביתו נאוה קודש, הרב חיים מאיר גם מתלווה, הרבי מספר לנו על הסבא קדישא מרן האהבת ישראל מויזניץ זצוק"ל, ועל הסבא מרן האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל.

הרבי שליט"א במאור פנים שאין דומה לו, מקבל אותי בבית אחרי הטיש. הרבי מכנה אותי "ידידי היקר", התביישתי, איפוא אני ואיפוא הרבי שליט"א. שאלתי את הרבי שליט"א, על הכוחות הגדולים של הסבא קדישא רבי שלום משאץ, שכידוע עבר כל כך הרבה טרגדיות נוראיות בחיים, לא עליכם כמעט כל לידי נפטרו בחייו, איך הרבי רבי שלום שרד את כל זה. עונה לי הרבי שליט"א במתק לשונו, את הפסוק שניעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהלים (קט, צב), לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי.

ומספר לי הרבי דוגמא מה זה אהבת התורה של הסבא, אבא של הרבי שליט"א היה גר במאנטשעטער, והרבי רבי שלום היה גר בלונדון, והסבא לא הגיע למאנטשעטער לראות את הבן, רק בגלל אהבת התורה שלו, הוא לא רצה שיהיה ביטול תורה. והיה אומר בהלצה, שהוא לא יכול להיפרד מהרמב"ם, אמרו לסבא מה הבעיה, יש רמב"ם גם במאנטשעטער, אמר הסבא, אָפּער די דרוק - אבל הרמב"ם בדפוס שיש לי בבית אין במאנטשעטער. דבקות בתורה, ודבקות בספרים על התורה. בסוף הפגישה, הרבי אומר לי ס'שפּעט - מאוחר, זה אומר, הרבי כבר בהכנה דרבה להיום של מחר. נברך את מרן הרבי ממעלין שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, שיזכה להמשיך להפיץ את המעיינות, מתוך נחת הרחבה ושמחה מכל הצאצאים, מכל החסידים, מכל התלמידים, ומכל עמך בית ישראל, ושנוכה שהרבי לווה אותנו בקרוב לקבל פני משיח צדקנו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף סג, כ"ג טבת תשפ"ד)

צילום: יוסי לוי היקר

מאוצרות המועדים

הרבי הקדוש החידושי הר"ם מגור זצוק"ל אמו, שהרבי הקדוש רבי יצחק מווארקיי זצוק"ל הקשה לו, למה נקרא שם שבת זו בפי העולם בשם "שבת שירה", ואם מחמת שקורין את השירה בשבת זה, אם כן יקראו נמי בשם מיוחד שאר הפרשיות המיוחדות שקורין בתורה, כמו פרשת יתרו, יקראו 'שבת קבלת התורה'. והשיב לו החידושי הר"ם, שבשבת שירה יש מעלה נוספת, כי יש שינוי מיוחד בספר תורה עצמה, כי אופן כתיבת השירה בתורה הוא אריח על גבי לבנה, בשונה מכל הספר תורה, ולכן שפיר יש לייחד שבת זו בשם מיוחד 'שבת שירה'.

ורבינו החידושי הר"ם צעק בלבט אש, שצריך כל אחד ואחד מישראל לשמוח בשבת זו בהרגשה גדולה. ובעיני ראיתי, שהיה ווקד ממש בקבלת שבת זו בשמחה רבה, מה שלא היה דרכו כך בכל השנה. (רמתיים צופים סימן ד' אות ז')

הרבי הקדוש רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זצוק"ל ביאר, למה נהגו העולם לקרוא דוקא שבת זו בשם 'שבת שירה', כי בפרשה זו ניתנה השבת לישראל, כמו שנאמר (שמות טז, כט) **ראו כי ה' נתן לכם השבת**, ולכן יש לשבת זו חביבות מיוחדת, וכן יש בו פרשת המן שהוא פרנסה, וכן יש בו מחיית עמלק, ותמיד חל ט"ו שבט בסביבות שבת בשלח.

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661